

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ograke dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Národna Tiskarna“ telefon št. 85.

Sodne razmere.

I.

Sekcijski šef dr. Klein je pred kratkim predaval o doslej vidnih uspehih novega civilnega postopnika. Našel je, da je nova postava jako dobra in se dobro izvršuje, in da je to ustmeno obravnavanje spravilo v sodne dvorane celo drugo življenje. Pritrjamo dr. Kleinu v tem tudi glede Kranjske. Naši kranjski sodniki so danes že docela pozabili staro pravdo in kakor bi že dolgo časa imeli opraviti z novo, so doma tudi v tej. Hitro jim gre delo od rok, hitro in dobro se vse reši. Kar nam je dozdej bilo videti na Kranjskem sodnih obravnav, odpletavale so se živo in gladko. Kranjski sodniki niso čakali instruktorjev, našli so sami pot v srce novi postavi. Nekaj teh sodnikov je naravnost uzorno delalo in višje inštanca morajo to priznati.

Poleg poznanja materielnega in postopnega prava je pri zdajšnjih ustmenih obravnavah poglobitno to, da ima sodnik jezik ljudstva, mej katerim deluje, popolnoma v svoji moči, ter da pozna gospodarsko in drugo življenje dotičnega ljudstva. To življenje ni povsod jednako. V glavnih potezah je slično, ali v posameznih krajih se močno diferencira. „Wer ist denn dieser freundliche Mann? Kennen's ihn nicht, der ist der Schimm, der treibt im Gerichtssaale Psychologie“, je oni dan neki listkar pisal o nekem nižjeavstrijskem sodniku.

Naj že kdo o narodnostnih bojih na Slovenskem misli kakor hoče, glede justice po novem obravnavanju morajo vsi in tudi odtujenci biti jedini v tem, da sodnik, in naj bode še tak juridični veleum, mora biti več jezika tako, da vsako nijansko ljudskega govora prav zasledi, in da mora poznati podlago, na kateri ljudstvo živi. Samo znanje jezika ne zadostuje, človek šele razume sočloveka, če ve, v katerih gospodarskih in družinskih razmerah živi.

Če se je v prejšnjem pismenem sodnem obravnavanju še dalo opravičiti, da so se sodniki premeščali iz jedne dežele v druge, pa danes to ne gre več. Avstrijski provincializem je celo precej razlik pri čle- nih istega ljudstva napravil, vsaj take, da sodniku, ki jih ne pozna, teškoče delajo. Naj navedemo le jeden vzgled. Dolenji štajerski Sloven je v ravnini in v vinskih gorah skoraj povsem sličen kranjskemu Dolenjcu. Štajerski Pohorec in Savinčan pa Gorenjcu, Notranjec ima zopet svoje posebnosti. Ali tudi mej Kranjci, Štajerci in Goričani so razlike in tudi dialektične.

Pošten in dober nemški sodnik, ki obravnava v duhu novega postopnika, ne bode verjel, da justična administracija pošilja štajerske slovenske sodnike na Kranjsko, na slovenskem Štajerskem pa na sodniška mesta namešča sodnike, ki so ali celo tujci, ali pa domačini, ki so si v čast šteli, da se jezika svojega naroda niso učili, da se ga nečejo učiti, da ga kot jezik inferiornega naroda smatrajo. In vendar je tako! Predstavljajmo si kako obravnavo po novem postopniku s takimi sodniki na slovenskem Štajerju, in vse kar dr. Klein urešnično vidi v novem postopanju, se spremeni v persiflažo tega postopnika. Bodi dr. Kleinu povedano, da se na slovenskem Štajerju stokrat dogaja, da si priče mislijo, kaj naj odgovorim, ko ne vem, kaj me je sodnik vprašal. In tako stranke. „Mit Hilfe der im Ganzen richtig erfassten Processleitung hat die Praxis bald eine Unmittelbar-

keit des Verfahrens herzustellen und eine Concentration der Verhandlung zu erreichen gewusst, wie man sie bisher im Civilverfahren eigentlich kaum für möglich gehalten hat“, piše dr. Klein. O da, na Kranjskem. Ali velja to tudi povsem za slovenski Štajer, za Koroško, za Primorsko?

Če je že drugo v Avstriji Bog že ve kako zavrženo, če mora ministrski predsednik političnim uradnikom zabičati, da so oni zaradi ljudstva na svetu in ne narobe, justica bi morala imeti ta korni duh, da se jedenkrat za vselej otrese neumnosti, ki je doslej v Avstriji veljala, da je uradnik lahko vsak, če le nemški zna, družih, v državi navadnih jezikov mu ni treba znati.

Značilna obravnava.

Iz Celja, 3. marca.

Čestitim bralcem bo še gotovo v spominu podli čin viteškega drja. Negrija v Celji, da je na javni cesti brez vsacega povoda opljuval gospico Ljudmilo Sernčevu. Prva rabsodba od 22. avgusta m. l. je ta ves nemški rod, ako drja. Negrija šteje v svoje vrste, zasramujoči čin primerno ocenila ter storilcu prisodila sicer malo, a občutno kazen treh dni zavora. Toženec se je zoper rabsodbo prizval tako glede krivde kakor glede kazni in o tem prizivu je apelni senat na celjskem okrožnem sodišču danes sodil. Da se je zadeva zavlekla skoro nad tri prizivne razprave, temu je dalo povod prizivno sodišče, katero se je v tem slučaju postavilo na doslej nenavadno nekam prečudno stališče. Glede krivde toženčeve se na prizivnem sodišču skoro ni več govorilo; krivda je bila tako jasno dokazana, da ni bilo o tem nobenega dvoma več. Le da označimo viteštvo celjskega junaka, kličemo danes v spomin njega priznanje na prvi razpravi, da je proti gospici Sernčevi res izrekel „pfui!“, da pa ni pljunil, da pa tudi tega ne bo tajil, ako potrdi „pljuvanje“ gospica Sernčeva. Te so bile njegove doslovne besede v nemškem jeziku pri prvi razpravi. Gospica Sernčeva in še dve drugi gospici so pod prisego z vso odločnostjo potrdile, da je bil dr. Negri storilec, in da je on pljunil. Dr. Negri pa je s nedel svojo besedo ter še do danes ni priznal, da je res pljunil, temveč se je še na današnji razpravi pustil zagovarjati, češ, da je nekri. Mi Celjani se sicer temu klavernemu kavalirstvu prav nič ne čudimo, saj je celjsko nemštvo nam poznato do skrajnosti korumpirano; toda druge bi znala zanimati ta sličica iz življenja renegatskih možakarjev. Prav za prav je vse prizadevanje na prizivni instanci šlo le za to, da se obsojencu spremeni zapor v denarno globo. Pa kako jo izviti! Prvi sodnik je dejanje smatral kot javno zasramovanje v zmislu § 491. kaz. zak. Kazen je bilo potemtakem odmeriti po § 493. kaz. zak. z zaporom od enega meseca do šestih mesecev. Olajšalno je smatral prvi sodnik delno priznanje toženčeve in razburjenost, obtežilno pa narodno nestrpnost. Z ozirom na te okolnosti je že prvi sodnik šel s kaznijo pod najnižjo mero od 1 meseca ter prisodil le tri dni zavora. Na ta način pa je bila prizivnemu sodišču odvzeta vsaka mogočnost, da bi kazni še bolj omililo. In temu in onemu je že stopil mrzel pot na čelo od notranjih težav, kako vendar bi se našla oblika, da bi se dosegl cilj, kateri se je moral doseči à tout prix. In našli so jo!

Prizivno sodišče je smatralo, da je od one razburjenosti, katero je že prvi sodnik označil kot olajšalno okolnost, mogoča še višja razburjenost. Leto „višjo razburjenost“, katera naj opravičuje Negrijevo pljuvanje kot manj kaznjivo, pa mora storilec dokazati. Tak, v dosednji sodni praksi še nepoznati sklep je storil prizivni senat v kazenskih zadevah v Celji na prehodu iz starega v novo stoletje.

Toženec je potemtakem zadobil odprto pot iz zagate in začel je dokazovati svojo „višjo razburjenost“. Saj prič, ki naj dokazujejo še tako neverjetne stvari, mej nemškimi Celjani nikdar ne primankuje. Toženec se je opiral na to, da je bil vsled tega tako razburjen, ker je v treh damah, katere je opljuval, spoznal tiste, katere so se dopoldne na balkonu v „Nar. domu“ nedostojno obnašale. Malo prej je bil sicer izustil, da gospice Sernčeve niti poznal ni; pa tega nasprotstva v njegovi izjavi mu že radi tega ne smemo šteti v zlo, ker mu ga tudi apelni senat ni zameril. Za svoje „verjetne“ trditve je ponudil toženec kakih deset zloglasnih celjskih prič. Apelni senat je dopustil ta dokaz, preložil razpravo in pustil priče zaslišati na okrajnem sodišču pred posameznim sodnikom. In zaslišane so bile klasične priče Oechs, Ambrožič, Zwerenc, Negri ml. in drugi taki individiji, mej njimi tudi mokrocvetiča rožica „Gospodična“ Schurbijeva, vnukinja tistega moža, katerega je bila narodna čitalnica v Celji v sedemdesetih letih kot „vrlega narodnjaka“ vsprejela mej svoje člene. Izpovedale so pa te priče, da so se slovenske dame na balkonu nedostojno obnašale, „osle“, „jezike“ in „fige“ kazale ter celo pljuvale. Seve so se ti privrženci znane celjske „maffije“ skrbno ogibali, izpovedati kako ime ali celo določno označiti kako gotovo damo. Soglasno pa so se glasile izjave, da gospice Sernčeve niso vidеле, da bi se bila nedostojno obnašala. Na prihodnji prizivni razpravi je predsednik začel prečitavati zapisnike o zaslišanih pričah ter njih izpovedbe. Za potrebno štafažo je bilo preskrbljeno, galerija zasedena, spektakel se naj začne!

Tu pa pograbi zastopnika obtožbe, g. drja. Vrečkota, neka sveta jeza. V slovesnem protestu zaustavi nezmislno prebiranje potrpežljivega popirja, zahteva, da se vse zaslišane priče kličejo osebno pred prizivno sodišče, tam vpričo strank še enkrat zaslišijo, ob enem pa pozovejo tudi vse slovenske dame, ki so bile dopoldne na balkonih, da se zaslišijo o svojem početju in eventualno tudi konfrontujejo z nasprotnimi pričami. Senat je ugodil upravičeni zahtevi ter razpravo vnovič preložil.

Danes dne 3. sušca 1900 se je skončala monstre-pravda, kjer je bilo za dokaz manjše ali višje razburjenosti Negrijeve zaslišanih nič manj kakor 35 prič. Senatu je predsedoval svetnik Reitter, prisedniki so bili svetnik Perko, najmlajši vseh mladih sodnikov celjskih adjunkt Rogozinsky, oba osebna prijatelja Negrijeva, ter svetnik Gregorin. Obtožbo je zastopal dr. Vrečko, zagovarjal je dr. Schurbi. Prve so prišle na vrsto nasprotne priče, katere so imele nalogo, dokazati „višjo razburjenost“ obtoženčeve. Danes so nastopale bolj samozavestno in predrzno. Posebno predrzne pa so bile v svojem zagovoru neresnice. Nakrat so se vedele spominjati gotovih dam, katere so se nedostojno vedle. Česar pred šestimi

letni niso mogle vedeti in se spominjati to so danes po še daljšem času znale povedati z vso odločnostjo. No, mi poznamo tistega Duha, ki jih je med tem časom razsvetlil, ter le pravimo, da so izvrstno rešile svojo priučeno nalogo. Predsednik je izpraševal, zapisnikarjevo pero pa je v strastnem veselju tekalo po popirji, zagovornik je hitro podstavljal, kjer je zmanjkalo kake opore. Izvršilo se je vse točno po vzporedu, in četudi so bile izpovedbe brez vsake praktične veljave za to razpravo, zgodilo se je dovolj za nemškonalno žurnalistiko in za celjsko poulično gledišče. Saj tega ni treba obešati na veliki zvon, v koliko so povedbe ostale resnične spričo protidokazov. Postal je v resnici nekaterim gospodom nekako vroče, ko so prišle po vrsti vse naše dame, katere so bile ob kritičnem času na balkonih v „Narodnem domu“ ter so pod svojo prisego glede sebe in glede tovarišic izjavljale, da je tako od nemške strani jim predbacivano dejanje popolnoma izključeno.

Da bi jih videli nemške peteline, kako so začeli skakati! Prva je šla v ogenj Schurbijeva hči ter z nepopisno nesramnostjo gospej dr. Dečkovi, torej dami, kateri ona glede finosti niti do gležnjev ne seže, začela naravnost v obraz očitati, da njo spozna, katera se je na balkonu najbolj provokatorično (?) obnašala, da je z nogami ceptala in dr. Res, pri tem slučaju smo z grozo zapazili, kako silno obvladuje korupcija celjsko nemštvo. Dekle, komaj odraslo iz otroških let, brez sramu dviga prste k sveti prisegi, med tem ko že ima usta polna lažij. Ona je bila baje na oknu v nasprotni hiši, katera je od poslopja „Narodnega doma“ oddaljena gotovo 80 korakov. Balkoni v „Narodnem domu“ imajo skoro do pasu segajočo pregrajo; in tu si upa mlada grešnica trditi, da je videla gospo dr. Dečkovo, ki ni ravno velike postave, in ki je imela tedaj dolgo krilo z vlečko — da je z nogami ceptala. — Drugi je poskočil neki Zwerenz brivec na Glavnem trgu, katerega naši okoličani baje prav pridno obiskujejo, ter si brez dolgega premišljevanja izbral gospico Rožo Žimniakovo, češ, da je brez dvoma ona taista, ki je „osle“ kazala. No, pri moški nemški družbi celjski smo glede njih verodostojnosti pred sodiščem že davno na čistem. Bolj previdno se je obnašal Negri ml. Spočetka je čisto decidirano izjavil, da je videl gospico Vrečerjevo „osle“ kazati, pozneje pa ko je bil konfrontovan z njo, je svojo besedo čisto umaknil ter le še trdil, da je tako čul govoriti od drugih ljudij. Vso svojo nemškutarsko oholost je pokazal dr. Schurbi nasproti našim damam, zato pa menda tudi ne bo zameril, da je dobil časih odgovor, katerega je zaslužil, in kateri mu je zaprl sapo. Zaslišan je bil tudi g. dr. Šuklje, kateri je izpovedal, da je popolnoma izključeno, da bi se bila le ena naših dam količkaj pregrešila zoper dostojnost. On je bil vse dopoldne v dotiki z damami in bi bil moral zapaziti, ako bi se bilo kaj napačnega pripetilo. Če bi bile naše dame pljuvale, kakor to trdijo nasprotniki, tedaj bi bile morale opljuvati naše ljudi; kajti naši so stali krog „Nar. doma“, mej tem, ko so bili naši nasprotniki kakih sto korakov oddaljeni. Enako precizno izjavo je oddal g. Janko Vavken, kateri je še odločno potrdil, da je ves čas stal za gospicami Žimniakovimi in Vrečerjevo, ter so vse nasprotne trditve glede

tah gospic absolutno neresnične in izmišljene.

S tem je bilo končano to imenitno dokazovanje za „višjo razburjenost“ Negrijevo.

Schurbi je imel kot zagovornik danes slab dan. Res je sicer, da je imel zagovarjati slabo stvar, toda pričakovati je bilo vsaj boljšega zagovora. Zapletal se je v gorostasna nasprotstva, na eni strani trdil, da Negri gospice Sernčeve niti ne pozna, in da ni imel zlobnega namena, na drugi strani pa povdarjal, da ravno gospici Sernčevi se je upravičeno pripetilo podlo žaljenje, ker je ona hči oziroma sestra aranžerjev češke slavnosti. Za tem je zopet trdil, da so naše dame s tem, da so pljuvale, hotele izkazati svoje zaničevanje nasprotnikom, katere so s tem javno zasramovale; nasprotno pa da Negri z opljuvanjem dame se ni pregrešil tega prestopka, temveč je njegovo dejanje le nekako „slabo ravnanje“ v zmislu § 496. k. z. Splošno je bil njegov plaidoyer namenjen le za celjsko ulico in manj za sodišče.

Gospod dr. Vrečko je v izbornem, skoro uro trajajočem govoru najprej krepko zavračal zagovornika, potem pa v ostrih izrazih bičal celjske razmere, katere porajajo take podivjanosti, kakor je čin dr. Negrija. Popolnoma pravilno je povdarjal situacijo, da tu ne gre več za krivdo ali nektrivdo obtoženčev, temveč le za zapor ali denarno kazen. Odrskal je prizivnemu sodišču pravico, kazen preminjati v korist toženčev ter pribil neupravičenost sodnega sklepa, s katerim se je za olajšalne okolnosti dopustilo tako velikansko dokazovanje. Nasprotniki pravijo, da so jih naše dame provocirale in žalile; kaj pa so imeli nasprotniki opraviti pred „Narodnim domom“. Kdo jih je klical? Ali so videli od kolodvora sem, od koder je fakinaža pridrela pred „Narodni dom“, da so naše dame na balkonih „Narodnega doma“? Ne, oni so se sami razburili, zato da so smeli potem nekaznovano pred „Narodnim domom“ razgrajati, hajlati ter groziti s palicami. In če bi bile naše dame tudi v resnici klicale „pfuj“, tedaj bi bil to najmilejši, gotovo pa najprimernejši izraz za pobalinsko obnašanje nasprotnikov. Sedaj pač hočejo zvaliti krivdo na druge, ker nimajo poguma, da bi posledice sami nosili. Ako je imel doktor medicine, častnik, akademik toliko poguma za svoj podel čin, tedaj naj ima tudi danes pogum izreči: jaz sem to storil. Če bi kdo od nas se kedaj povzpelo od takega dejanja ter opljuval nemško damo, nikdar bi se ne spravil v tir tako velikanski aparat v opravičenje tega čina. Mi pa bi z obema rokama podpisali obsodbo takega človeka na zapor in slovesno izjavili, da tri dni zopora je premajhna kazen. Mi zahtevamo, čast slovenskih dam zahteva, da ostane pri odmerjeni kazni; to satisfakcijo nam je sodišče kot pristojna oblast dati dolžno. Če pa nam sodišče odreka zadoščenje, tedaj nam ne preostaja drugega, kakor vzeti v roke pasji bič, da si z istim sami poiščemo primerne zadoščenja.

Ker dr. Schurbi ni imel kaj odgovoriti, je sodni dvor odišel v posvetovalnico. Po kratkem času se je povrnil v dvorano in predsednik oznanil sodbo, po kateri se prizivu deloma ugodi, obtoženec krivim spozna radi prestopka po § 496. kaz. zak. ter obsodi v denarno kazen po 60 gl. oziroma za slučaj nezterljivosti na tri dni zopora.

Torej pljunek na slovensko damo je vreden 60 gl.! Te razsodbe gotovo nihče ne bo tako vesel kakor celjski župan in tast Negrijev — Stiger. Saj bode šlo 120 kron iz njegovega žepa, Negri pa bo ostal kot doslej nekaznovan.

V Ljubljani, 6. marca.

Ogrski konji za Angleže.

Avstro-Ogrska je prelomila svojo nevtralnost na korist Angleške ter pomaga Angležem s sedli in streljivom, pa tudi s konji. Velikonemški listi najostreje obsojajo to dejstvo, ki žali čute vseh evropskih narodov. Na Reki stojita sedaj v luki dva ogromna, nad 200 metrov dolga angleška parnika, „Mount Libanon“ in „Glenmorven“. Prvi parnik ima že okoli 500 ogrskih konj ter zapusti te dni luko. Drugi parnik še ni dovelj natovorjen in dovažajo vlaki vedno nove trope konj. Na obrežju stoji cela vrsta vagonov konj, klaje in šote. To vse je namenjeno za Južno Afriko. Ogrski kmetje so

napravili izvrstno kupčijo. Angleška vlada je plačala konje po 300—400 gold., torej okoli 100 gl. dražje kakor navadno. Ogrji, svobodomiselní narod, ki se je tolikokrat boril za neodvisnost, so pač pokazali, da se tudi pri njih z denarjem podkupi ves narodni idealizem.

Obstrukcija v italijanski zbornici.

Pellouxovo ministrstvo je v nevarnosti. Nedavno je dobilo v zbornici za svoj zaupni predlog jedva 33 glasov večine. Opozicija, katero vodi Pantano, se je okrepila ter so Rudini, Giolitti in Zanardelli jako strastni nasprotniki vladnih nujnih naredeb. Ker hoče večina vsekakor vstreti Pellouxa, se je začela obstrukcija. Opozicionalci zahtevajo za vsako stvar glasovanje po imenih, ropotajo s pulti, kriče ter branijo govoriti govornikom levice in vlade. Predsednik je moral zadnje sejo zaključiti, ker ni bilo miru. Predsedstvo zbornice se je nato posvetovalo, ali bi ne kazalo spremeniti opravilnik, katerega naj bi v poostreni obliki sprejela zbornica brez debate kar en bloc. Predsednik Colombo se še premišlja, ali naj bi storil to. Govori se pa tudi, da ima Pelloux že kraljevo dovoljenje, da razpusti zbornico če treba. To se bržčas zgodi.

Proti lex Heinze.

Protestni shod berlinskih umetniških krogov je bil velikanski. Otvoril ga je drž. posl. Schrader, ki je povedal, da ima shod namen v zadnji uri preprečiti, da bi parlament sprejel umetnosti sovražno lex Heinze. Kipar Eberlein je pojasnjeval, zakaj mora biti umetniku dovoljeno upodabljati tudi golo človeško telo. Celo verska umetnost je nemožna brez studiranja golote. Nagota v umetnosti ni pohujšljiva, kajti vsaka umetnost daje golumu umotvoru nekako obleko. Goli človek je krona stvarstva in umetnosti vzlic vsem filistrom in tartuffom. Potem je govoril Herman Nissen, predsednik društva igralcev. Nato pa dramatik Herman Sudermann, ki je podal najprej zgodovino razvoja dramatike v zadnjih desetletjih. Dramatika je v zgodovinskih snoveh otrpnila, a moderni dramatik so jo oživili, ker so jo vrnili resničnemu življenju. Nazadnjaki se ne bore toliko proti novi drami kakor proti novemu času. In ker tega ne morejo uničiti, hočejo razbiti zrcalo, ki podaja resnično sliko tega novega življenja, „Lex Heinze“ grozi s kaznijo dramatik, ki je „nemoralen“, t. j. ki kaže človeka kakoršen je, z dobrimi in slabimi lastnostmi. Preganjati hočejo umetnike, katerim ni morala katekizma in biblije edino prava morala. Schiller je odkazal pesnikom mesto v Olimpu, „lex Heinze“ pa jih meče med zvodnike in vlačuge. Shod je sprejel potem resolucijo proti „lex Heinze“, ki je kvarna in žaljiva za razvoj in svobodni napredek lepih umetnosti. Razmere v Veliki Nemčiji so torej skoraj take kakor v Avstriji, kjer se svobodna umetnost ljuto preganja kot pohujšljiva. Na Slovenskem seveda pa sme že vsak bedast filister pljuvati na moderno umetnost, zlasti pa na naše slovstvo! Pri nas sicer nimamo „lex Heinze“, a razmere so še mnogo slabše. Najžalostnejše pa je, da so pri nas v umetniškem vprašanju skrajno nazadnjaški celo taki krogi, ki se delajo napredne in ki mislijo sami, da so svobodomiselní. Filistrov in tartuffov je v obilici tudi med našo inteligenco, da, celo med — umetniki, pisatelji in poeti!

Vojna v Južni Afriki.

Obe armadi se zbirati med Ostfonteinom in Abrahamsfarmom ter se pripravljati na boj. Joubert je združil ondi vse čete iz Natala in iz severnovzhodnih delov republike Oranje. Predsednik Steyn je dopel v tabor Burov ter jih je v svojem nagovoru opominjal, naj ne pozabijo bitke pri Majubi. Predsednik Krüger pa je izdal ognjevit manifest na Bure v Natalu. Na mir danes še ne misli nobena stranka. Baje bi severnoameričanski predsednik, Mac Kinley rad posredoval, toda Anglija noče niti slišati o miru. Buri so pač pripravljene skleniti takoj mir, ali le s pogojem, da postaneta obe republiki, Transvaal in Oranje, docela neodvisni in samostojni. Tudi Afrikanderji protestirajo, da bi Anglija omenjeni republiki anektirala. Sedaj se tudi javlja, da nemški cesar ni čestital angleški kraljici radi kapitulacije generala Cronjea. Čestital ji ni niti naš cesar niti italijanski kralj, pač pa — turški sultan. Tisti sultan, ki davi tako nečloveško Armence ter za-

tira Macedonce, je pač vesel angleškoburske vojne, ki mu lajša oteženo vest! Buri Mafeking še vedno oblegajo, a tudi v Kaplandiji delajo Buri generalu Gatacreju še vedno mnogo skrbi. Nedavno, v petek so ga pri Rooikopu zapodili v beg. Angleška kraljica je hotela iti na južno Francosko, a se je premislila, ker bi bilo baje zanjo sedaj nevarno prebivati med narodom, ki očitno simpatizira z Buri. Angleški listi so izrekli celo bojazen, da bi Buri odvedli kraljico! Viktorija se bode vozila jutri po Londonu ter se pokazala narodu. Pri tej priliki ji prirede Londonci velike ovacije.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 6. marca.

— „Slovenski Narod“ pred porotniki. Danes zjutraj od 9. do 1. ure popoldne vršila se je porotna obravnava proti odgovornemu uredniku našega lista, gosp. Josipu Nolliju. Tožitelj je bil šentviški župan g. Anton Belec (zastopan po drju. Šusteršiču), in tožil je zaradi necega poslanega v št. 97. z leta 1899., provzročene nesreče, ki je zadela njegovega učenca. Akoravno je „Slov. Narod“ sprejel koj drugi dan obširen popravek, je g. Belec tožil naš list zaradi žaljenja časti. Porotniki (načelnik g. Alojzij Pavlin) so glavna tri vprašanja jednoglasno zanikali, dodatno vprašanje (je li obtoženec zamenjaril dolžno paznost) pa z 10 proti 2 glasoma tudi zanikali. Obtoženca je branil dr. Tavčar in je bil naš odgovorni urednik po pravoreku porotnikov obtožbe oproščen, zasebni tožitelj g. A. Belec pa obsojen na povrnitev sodnih stroškov.

— „Papeževa kletev“. Sinoči je pa „Slovenec“ popolnoma stekel. Pometel je najbedastejše in najsurovejše fraze, kar jih premorejo puhloglavi šenklaški kaplani in ves ta smrad izlil na nas, ker smo se drznili, storiti to, kar je storilo malone vse evropsko časopisje. Na psovke, s katerimi nas obkladajo kaplanje, ne bomo odgovarjali, ker nas taki ljudje niti ne morejo razžaliti. Pač pa hočemo pojasniti zadevo s papeževo kletvijo in bralci naj potem sodijo. Francoski slepar Leon Taxil je dolgo let imel vso katoliško cerkev, vstevši nezmotljivega papeža, s svojimi razkritji o „framosonih“ za norca. Vzlic svarilom nekaterih pametnih mož je nezmotljivi papež verjel vse Taxilove izmišljotine, dokler ni Taxil sam priznal, da je slepar. Rimske kroge je pri celi stvari, ki pomeni zanje strašno blamažo najhujše bolelo to, da je Taxil s svojim ciničnim priznanjem papeževo nezmotljivost postavil v jako čudno luč, in zato so Taxila iz cerkve izključili. Kar smo mi v tem oziru pisali, temu tudi „Slovenec“ ne prereka, dasi ni dvoma, da ga to pojasnjenje papeževe nezmotljivosti hudo grize. Kaj si mora tudi svet misliti o nezmotljivem papežu, ki se tako moti! Pred tedni je začela po listih krožiti „kletev“, katero je papež izdal povodom izobčenja Taxila iz katoliške cerkve. Iz francoskih listov je prešla v nemške, v ruske in v italijanske, šla je po vsem svetu, ali nikjer nismo čitali oficiale izjave, da je stvar neresnična. Kletev so priobčili veliki in ugledni listi, mej njimi tudi dunajski in peštanski in rimski, a dasi je rimska kurija dobro vedela, kaj kroži po listih, se ni zganila. Tu in tam je sicer kak zakotni klerikalni listič zalajal tako, kakor sinoči „Slovenec“, toda poklicani zastopniki papeževi se niso oglasili niti z besedico. Če bi bila stvar neresnična, bi bil dunajski nuncij gotovo dotičnim dunajskim listom poslal popravek. To bi bila njegova dolžnost in on se te dolžnosti tudi zaveda ter je že opetovano na ta način zavrnil neresnične vesti. Toda nuncij je molčal in molči še danes. Čakali smo nalašč več tednov, predno smo ponatisnili to grozno kletev, misleč, da vender izide izjava poklicanih faktorjev proti nji, da bodo tisti, ki vedo, če je bila kletev izdana, to zanikali. A čakali smo zama n. To nas je končno prepričalo, da ta „kletev“ ni zlagana in izmišljena, nego je bila resnično izdana, to pa toliko bolj, ker smo v raznih listih čitali, da je ta kletev sestavljena po starodavni predpisani šabloni, katere se drži vsak papež, kadar koga prekolne. Zato pa vzlic vsemu steklemu zaletavanju „Slovenca“

verujemo slej kakor prej, da je bila taka kletev izdana in verovali bomo toliko časa, dokler poklicani faktorji v oficijalni obliki tega ne ovržejo. „Slovenec“ ne ve o tej stvari nič več in nič manj kakor mi. Kar ve, je posnel iz časopisov. On lahko verjame, da je bila ali da ni bila izdana ta kletev, ne ve pa tega ne. „Slovenec“ tudi lahko laže kolikor hoče, ker on ni odgovoren za papeža. Tako je s to zadevo, in dokler bo samo „Slovenec“ tajil to stvar ter svoje tajenje samo z zabavljanjem podpiral, oficijalni rimski krogi in razni nunciji pa bodo molčali, dotlej nima nihče vzroka dvomiti, da je bila taka kletev izdana. To ni bila prva in bržčas tudi ne zadnja, dasi je strašna, da smo se mi prav tako zgražali nad njo, kakor ves drugi omikani svet.

— „Edinost“ je v sobotni številki na skrajno konfuzen način odgovorila na našo notico, v kateri smo zavrnilo njeno natolcevanje, da smo mi škodili celjski gimnaziji. Jedra našega prepira se v tej notici ni več dotaknila. Proti našim navedbam in dokazom ni zinila nobene besede in mirno vtaknila v žep očitanje, da je lagala in obrekovala, ko nas je dolžila, da smo škodovali celjski gimnaziji ter se pri tem sklicevala na izrek necega ministra, kateri izrek pa je bil tedaj izgovorjen, ko je „Slovenec“ pokvaril dogovor glede celovškega učiteljskega. „Edinost“ se v svoji notici omejuje na šepave primere, s katerimi hoče dokazati, da zahtevamo od nje vedno konkretnih dokazov, sami pa da ničesar ne dokažemo. V isti sapi pa navaja same take slučaje, ki jasno pričajo, da sploh nismo imeli ničesar dokazati. Vzlic vsemu njenemu modrovanju moramo ponavljati, da je vse kaj drugega, če kak naš dopisnik izreče neugodno mnenje o „Edinosti“ ali če se „Edinost“ sklicuje na svedoke in pozitivno trdi, da smo to ali ono storili, potem pa neče niti svoje trditve dokazati, niti svojih svedokov imenovati. Svoje neslano modrovanje je „Edinost“ zabelila z namigavanjem, kakor da mi menjamo svoj narodni program. Taktiko smo pač že večkrat premenili, kakor vsak list, svojega prepričanja pa nikdar. List, ki samu trobenta v svet, da nima nobenega načela, da ni ne klerikalen ne liberalen, kakor pravi „Edinost“, bi si pač najmanj smel dovoliti take zabavljice. Naj „Edinost“ le pregleda vse svoje letnike, pa bo videla, kaj se pravi barvo preminjati!

— Vinogradniško društvo na Glincah je postalo zdaj že predmet šalame. Ljudje se iz te katoliške oštarije samo še norca delajo. Tudi najtrdnější klerikalci so mu obrnili hrbet in izgubili so vse zupanje v njegovo vino, zlasti odkar so zoznali iz našega lista, da je dobilo več sodov tirolskega petjota. Čujemo, da so dali tisti petjot analizirati, a tiste analize niso objavili. V tem oziru se drže dobrepolskega Jakliča, ki se menda časih piše „Fr. Svedec, seve le teda, kadar je dobre volje. Tudi Jaklič, ki se je toliko širokoustil radi brozge, katera se je našla v njegovem konsumu, je dal tisto brozgo analizirati, pa analizo tako skriva, da se ne more ničesar o njej izvedeti. Na dan ž njo! O tirolskem petjotu vinogradniškega društva domnevamo, da analiza ni bila prav dobra. Gosp. dr. Kramar se gotovo še spominja, da je bilo „malo vode“ v tistem „vinu“. V drugem vinu je bo pa bržčas tudi kaj, saj se govori po Glincah, da je dekla kletarja zasačila, ko je nosil vodo v klet. Zasačila ga je pri tretjem škafu, in od tedaj pravijo ljudje, če tudi morda po krivici, da je vino krščeno. Slabo je časih že tako, da so je morali časih celo iz gostilne nazaj vzeti. Samo lemenatarji se zvesto drže vinogradniškega društva, pa naj še toliko petjota popijo, s tem društvu ne bo dosti pomagano. Nam se smilijo samo tisti, ki imajo deleže tega društva. Enkrat zgubi kdo kaj društvenega denarja, drugič spijejo neznaní ljudje društveno vino, tretjič se pokvari, kupčije pa nič. Če pojde tako naprej, bo društvu nakrat odzvonilo, saj da ni bilo aktivno, tega že danes nihče ne verjame.

— Post festum. Minuli so „slavnostni“ dnevi povodom 1000. gledališke predstave slovenskega „Dramatičnega društva“, navdušenje se je poleglo, in potihnil je že celo „mečev zvenket“, s katerim se je tudi ta prilika povelečevala v nasprotnih si „brat-skih“ taborih. Skrbelo me je že davno, da bi

še jaz zini par odkritosrčnih besed, pa sem se bal, da utegne kdo napak razumeti moje dobrohotne opomnje. Naposled mi je pa listek v „Slovenskem Narodu“ št. 46 le dal pogum, ker se odločno izreka za svobodno, resno kritiko, za kritiko, kateri je namen zidanje, a ne razdiranje, kajti je tudi moj namen baš ta in zato, gospod urednik, privoščite — če vam je prav — nastopnim vrsticam tiskarsko črnilo. „Dramatično društvo“ je bilo gotovo v polni meri upravičeno proslavljati napredek, ki ga je slovenska Talija z neizmernimi težavami izvojevala v dolgi vrsti let, katera so pretekla, kar je društvo s prvo predstavo stopilo na svet. Po vsi pravici sme društvo biti ponosno na uspeh, ki ga je doseglo navzlic nebrojnim oviram, in jako umestna je bila misel, da se svečano praznuje prva tisoč društvenih gledaliških predstav in s tem slavljem dvigni nekak mejnik, nekako znamenje in piam memoriam. Zelo srečno je bil tudi izbran vsopred — prvi „slavnostni“ predstavi, a obžalovati je, da ta prava slavnostna predstava ni bila — jedina. Neke izvirnosti pač ni odrekati prireditvi četvorice slavnostnih predstav povodom — tisoče predstave in posebno izvorna se mi dozdeva razvrstitev te četvorice v dve — kvaliteti: tri „slavnostne“ predstave so bile „jubilejske“, jedna pa „ljudska jubilejska“. Tako — diferenciranje meni ni povšeči, nego zlasti v nas Slovenceh po mojem mnenju čisto odveč. Pa naj bi končno že bilo več slavnostnih predstav, a ravno pri slavnostnih predstavah pričakujemo, da je zanje že davno prej vse skrbno pripravljeno in ves detail do pičice preskrbljen. Zato je mnogokaterega prijatelja slovenske dramatične umetnosti neprijetno presenetilo, da je šele v ponedeljek z gledaliških listov po cestnih vogalih izvedel, kako se bo drugi dan obhajala prva četrt jubilejskih slavnosti. Za navadne predstave bobnajo včasih vse novine cele tedne naprej, ob tako izredni priliki pa niso vedele ničesa povedati! Toda nazadnje je svet vsaj izvedel, kaj bode videti in slišati pri 1000. predstavi, pa tudi, koliko treba — odriniti, če si hoče slavnostno napasti oči in ušesa, in tako je res bilo: „Dramatično društvo“ je držalo, kar je gledališki list obetal. Žal, tega ni bilo pri drugi, niti pri poslednji „slavnostni“ predstavi! Gledališki listi so že povsodi vabili na drugo slavnostno predstavo in občinstvo se je pridno oglašalo za vstopnice, a v zadnji trenotek je gledališke prijatelje presenetilo oznanilo prilepljeno črez gledališke liste, da nastopi tisti večer imeniten gost, in da so vsled tega cene — zvišane in sicer znatno zvišane. Občinstvo je na to — presenečenje dalo nedvoumen odgovor: prostori avditorija niso nič kaj slavnostno izgledali! Za zaključno slavnostno predstavo obetal se nam je „Hamlet“ z gosp. Borštnikom, a „Hamlet“ se je izpremenil v „Rokovnjače“ in ostal je samo g. Borštnik. Motivirali so pač to izpremembo: Gosp. Borštnik je bil v Zagrebu one dni pred svojim nastopom v Ljubljani preveč vprežen. Dobro! Ali kako, da se to ni — prej vedelo? Take stvari se vendar dadó dogovoriti. — Vse navedene okolnosti so pričale, da „slavnostne“ predstave niso bile prirejene s tistim prevdankom, ki ga zahtevajo svečanosti, za katere treba vse do dobrega premisliti in vse točno naprej do- ločiti. Bodi še jedenkrat najodločneje naglašano, da sem te svoje misli napisal jedino le z namenom, da bi se vrlo „Dramatično društvo“ v prihodnje svečani priliki izognilo napakam, kakršne je to pot zagrešilo. S temi, kolikor mogoče krotkimi opomnjami nikogar nočem žaliti, ker previsoko cenim trud rodoljubov, ki se s skrajno nesebič- nostjo in redko požrtvovalnostjo uspešno posvečujejo razvoju slovenskega odra. Brez ozira na osebe sem samo nameraval sveto- vati: Za slavnostne prireditve bodi ravnilo „Non multa, sed multum!“ In tisto, kar mislimo provajati, bodi vsestranski premiš- ljeno in trdno opredeljeno, potem — pojde vse gladko, povoljno in — slavnostno!

Star narodnjak.

— Suspendiran notar. Iz Ptujja se nam piše: Uradni časniki in drugi nemški časniki so razglasili, da se je tukajšni c. kr. notar Karol Filafarro provizorično od službe odstavil, ker je v kazenski preiskavi. Mož je bil do zdaj vodja nemškonarodne ali Schönernerjeve stranke, se je širokoustil v mestnem zastopu, še bolje pa v ravnateljstvu mestne hranilnice. Ta zavod ime- nuje ljudstvo „Filafarrovo kaso“ (sparkaso).

Če se sklepa po poslih, katere je Filafarro dosihdob pri mestni hranilnici v Ptujju opravljaj, lahko se trdi, da je bil v eni osebi ravnatelj, pravni konsulent, pravni zastopnik, da je on v svoji pisarni za isti zavod elociral največ posojil! Taka kumu- lacija služb drugod ni dopustna in dovo- ljena; pač pa v Ptujju. Ako je hotela stranka dobiti posojilo iz ptujjske hranilnice, trebalo je, da vložijo prošnjo na njem; če je potrebovala kak odstop ali odpis, dosegel je drug zastopnik redkokdaj kaj, notar Filafarro vselej! Kaj bode uspeh kazenskega postopanja, o tem bomo poročali. Tu se vse čudi, kako so prišli gospodje v Mari- boru ali v Gradcu do tolike energije, da so vendar enkrat posegli vmes! Ga bodo že rahlo prijemali, kar se le da!

— Koncert gospe Nadine Slavljanski se nocoj ne vrši, ker družba gostuje v Mariboru.

— Repertoar slovenskega gledališča. V četrtek, 8. t. m. bo gostovala odlična hrvatska umetnica gospa Ljerka pl. Šramova v vlogi „Pariškega potepuha“.

— V soboto, 10. t. m. pa je benefica gospe Irme Polakove. Vprizori se za- dnjokrat v sezoni opereta Ivana Straussa, „Netopir“. — V torek, 13. t. m. se vprizori prvič v sezoni opera „Norma“.

— Umetniško društvo ima jutri, v sredo svoj jour-fixe. Vsi gg. odborniki so vabljeni, da pridejo pred jour-fixom zanes- ljivo k seji.

— Slavnostni koncert v proslavo stoletnice rojstva slovenskega pesnika Franceta Prešerna bo na Dunaju, dne 7. sušca t. l. Vspored: 1. a) V. Parma: Intermezzo iz opere „Ksenija“. b) Ivan pl. Zajc-Tudor: Slijepac Marko. Izvaja tam- buraški zbor „Zvonimira“. 2. Slavnostni govor, govori cand. phil. Rajko Slavec. 3. a) J. Fleišman-J. Čerin: „Pod oknom“. (Fr. Prešeren.) b) K. Mašek: „Strunam“. (Fr. Prešeren.) Poje moški zbor „Slovenije“. 4. H. Wieniawsky: „Sou- venir de Moskou“. Fantazija za gosli po ruskih temih; svira g. K. Jeraj, na klavirju spremlja gospica Luiza Jeraj. 5. A. Dvořák: a) „Voda a plač“. b) „Dyby byla kosa nabršena...“ s moravskim dvosepovom za sopran in alt s spremljevanjem klavirja poje ženski zbor „Slovenskega pev- skega društva“. 6. a) Chopin: Nocturne, Des-dur. b) Liszt: Rhapsodie. c) Mendels- sohn: Scherzo. Igra na klavirju gospica Dragica Kovačevićeva. 7. a) A. Ned- ved: „Zlata doba“. b) F. S. Vilhar: „Ne- zakonska mati“. (Fr. Prešeren.) Poje g. Fr. Navál, na klavirju spremlja g. J. Herle. 8. M. Hubad: a) „Rožmarin“. b) „Sem slo- venska deklica“. Poje mešani zbor „Slo- vanskega pevskega društva“. 9. a) H. Wieniawsky: Mazurka. b) Bedř. Sme- tana: „Sen Zdenka“ iz opere „Dalibor“. c) E. Bazzini: Ples škratov. Svira na gosli g. K. Jeraj; na klavirju spremlja gospica Luiza Jeraj. 10. H. Volarič: „Slovenski svet, ti si krasán!“ Poje moški zbor „Slo- venije“. Po koncertu prosta zabava. Sodeluje orkester c. in kr. bosansko-herc. pešpolka št. 4.

— Klub slovenskih biciklistov „Ljub- ljana“ ima v sredo dne 7. t. m. ob polu 8 uri zvečer v spodnji kavarni „Narodnega doma“ svoj redni občni zbor. Odbor tem potom vabi vse člene kluba na ta občni zbor ter želi, da se ga člani mnogobrojno udeležijo, že zategadelj, ker se bo členom poleg razgovora o važnih društvenih zade- vah nudila tudi prilika, seznaniti se med seboj, predno se prične letošnja sezija.

— Jedna diamantna in dve zlati po- roki. V Zagorju na Pivki praznoval je ta predpust J. Marinčič svojo diamantno in A. Krub svojo zlato poroko. Blagi starček A. Bilc pa je bil tri dni pred dnem svoje zlate poroke od kapa zadet.

— Mestna hranilnica v Novem mestu. V mesecu svečanu 1900 je 232 strank vlo- žilo 58.395 kron 8 vin., 136 strank vzdig- nilo 33.522 kron 2 vin., torej več vložilo 24.873 kron 6 vin., 5 strankam se je izpla- čalo posojil 3240 kron. Stanje vlog 1.437.780 kron 70 vin. Denarni promet 184.536 kron 21 vin.

— Policijska ura za žganjarne. Na podlagi § 54. alineja 2 obrtnega reda je od- redil mestni magistrat kot obrtna oblast prve instance glede točenja žganja, da mora vsakdo, ki toči v mestu Ljubljani žgane opojne pijače, bodisi v po- sebnem lokalni bodisi v zvezi s kakim dru- gim prostorom ali koncesiovanim obrtom in

mu je odmerjena za tako točenje v smislu § 11. zakona z dne 23. junija 1881 drž. zak. št. 62 posebna naklada v znesku 90 kron (45 gld.) za pol leta, točenje teh pijač vsako soboto ob 6. uri zvečer, ob nedeljah in praznikih pa ob 12 uri opoldne vstaviti. Kdor toči te pijače v posebnem lokalni, to je ne v zvezi s kakim drugim obrtom, mora ob gori na vedenem času zatvoriti svoj obrtni prostor. Ta odredba je stopila v veljavo dne 1. marca t. l.

— Učiteljsko društvo za sežanski okraj vabi k zborovanju v Nabrežini v 8. dan marca ob 10. uri dopoldne. 1. Poročilo predsednikovo. 2. Prečitavanje in odobrenje zapisnika zadnjega zborovanja. 3. „Prof. Fr. Erjavec“, važnost njegovih prirodopisnih del za našo šolo. 4. Naše stanje. 5. Pred- logi. Ne zabite pesmarice družbo „sv. Mo- hora“ in „Glasb. Matice“.

— Akad. tehn. društvo „Triglav“ v Gradcu priredi v soboto, dne 10. marca t. l. slavnostni komers na čast svojemu čast- nemu članu, blagorodnemu gosp. dr. Greg. Kreku, vseučiliščnemu profesorju v Gradcu, povodom 60letnice njegovega rojstva in 30 letne docenture na vseučilišču. Začetek ob 8. uri zvečer. Lokal: „Zum schwarzen Adler“, Leonhardstrasse.

— Slovensko akademično društvo „Slovenija“ na Dunaju priredi v soboto, dne 10. marca 1900 svoj VI. redni občni zbor s sledečim dnevnim redom: a) Čitanje zapisnika, b) čitanje zapisnika bratskega društva „Triglav“, c) poročilo odborovo, d) poročilo odseka za Prešernovo slavnost, e) slučajnosti. Zabavni del. Lokal: „Zum Magistrat“, I. Lichtenfelsgasse 1. (Velika dvorana.) Začetek točno ob polu 8. uri zvečer. Slovanski gostje dobrodošli!

— Porotne obravnave. Včeraj vršili sta se pri tukajšnjem deželnem kot porot- nem sodišču dve obravnavi. Pri prvi ob- ravnavi bil je mesarski pomočnik Josip Starke z Bleda zaradi hudodelstva posil- stva obsojen na tri leta težke ječe, po- ostrene z jednim postom mesečno. — Franc Pavlin iz Praprotnega brda, ki je bil ob- dolžen hudodelstva težke telesne poškodbe, bil je od obtožbe oproščen.

— Delavec ubit. Pri gradnji novega železnega mostu na Barju je ponesrečil včeraj delavec Anton Hollsteiner. Dva velika tramova sta padla na njega in mu zmeč- kala glavo. Bil je takoj mrtev.

— V Ameriko jo je hotel popihati delavec Franc Gregorčič iz Smolenje vasi v občini Šentpeter na Dolenjskem, pa ga je popred policaj ustavil. Vstavljenec pa se je hotel policaju izmuzniti. Pokazal je potni list svojega brata Antona Gregorčiča, kateri je že v Ameriki in je tudi vojaščine prost. Policaj pa se le ni dal prepričati, da je vstavljenec Anton Gregorčič, ker je bil pre- mlad in se ni osebni popis v potnem listu vjemal na njega. Policaj pa je imel tudi prav, da mu ni verjel, ker končno je ustav- ljenec sam priznal, da je Franc Gregorčič in je tudi pokazal poselske bukvice, katere je imel pri sebi. Potoval je sedaj na Žabjak.

— Ubegli polir. Dunajčan Joh Eggen- dorfer je zvalil svojo ljubo Marijo Bukovsky v Reko, češ, da je dobil tamkaj službo zase in za njo pa delavsko kantino. V Reki jo je pregovoril, da mu je dala več denarja, 600 kron, da bo mogel delavce izplačati. Ko pa je Eggen dorfer imel denar, jo je po- pihal in je pustil Marijo Bukovsky samo v Reki. Odsesel ji je tudi za 40 kron zlatnine.

* 90 let stari papež Lev XIII. je praznoval svoj god 2. t. m. ter sprejel celo vrsto deputacij kardinalov, škofov, prelatov in zastopnikov raznih vlad. Papež je do- cela zdrav. 2. t. m. je mogel praznovati tudi svojo 22letnico papeževanja. Sicer pa vodi vsa papeževa opravila kar- dinal Rampolla, ki se čuti bodočega pa- peža, in je Lev XIII. danes le še po imenu vodja katoliške cerkve.

* Demonstracija proti Burom pri- jaznemu profesorju. Iz Glasgova na Angleškem se poroča naslednje: 400 de- lavcev glasgovske ladjedelnice, kateri so praznovali osvoboditev Ladysmitha, je šlo z lopatami in drugimi orodji k univerzi ter zahtevalo, naj jim izroče profesorja Tilleja, kateri je Burom prijazen, da ga vržejo v vodo. Ljudstvo ni še potem miro- valo, ko se mu je zagotovilo, da se bo dr. Tille svoji službi odpovedal in bo zapustil mesto Glasgov, marveč je razbilo vseučil-

liščna glavna vrata ter se potem demon- strujoč razšlo.

* Zopet eden. Župnik Schatterer je bil te dni radi neplatonične ljubezni do nekaterih dečkov pred Konstanskem sodi- ščem obsojen na dveletno ječo.

* Točen odgovor. Franci, štirileten sinček profesorja, je neki dan silno razpo- sajaj in gospod papa se zaman trudi ga ustrahovati. Naposled se razvije mej očetom in sinčkom nastopni kratki dijalog. Papa (s povzdignenim glasom): „Franci, ali ho- češ, da Te s šibo nabijem?“ Franci (rav- nodušno): „Hvala lepa!“

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 6. marca. V gospodski zbornici se je danes vnela velika raz- prava o vladni programatiški izjavi. Oglašeni je osem govornikov. Knez Auersperg se je postavil popolnoma na stališče nemške levice in zahteval, naj se uvede nemški državni jezik. Za- jedno je zastopal mnenje, da se sme nemškim narodom dovoliti samo ome- jen razvoj. Grof Meran se je isto tako izrekel za nemški državni jezik. Ma- deyski je govoril o nalogi parlamenta, povdarjaje, naj da država narodom kar potrebujejo, narodi pa državi. Prav simpatično in razsodno je govoril knez Fürstenberg. Za njim je go- voril ministrski predsednik Körber, ki pa ni navedel nikacega novega momenta. Veliko zanimanje je obudil govor dr. Riegra. Rieger je izrekel prepričanje, da imajo Slovani samo v Avstriji bodočnost in da so torej di- nastija in slovanski narodi odkazan drug na drugega. Jezikovno vprašanje je ne le del narodnostnega, nego tudi politično in ustavno vprašanje. Misel, da bo parlament kdaj uve- ljaval nemški državni jezik, je povsem napačna. To se nikdar ne zgodi, in če nemška liberalna stranka še danes na to misli, je podobna in- validu, kateremu je bila roka odstrel- jena, katerega pa tisto mesto še vedno srbi, kjer je roko imel. Z nemškimi radikalci sploh ni sprave, z njimi je mogoč samo boj. Jezikovno vprašanje se bo rešilo direktno potem dogovora naroda z narodom. Končno je Rieger zastopal misel, da bo treba oktobrski diplom z nekaterimi premembami re- aktivirati. Govorili bodo še grof Kot- tulinsky, profesor Albert in grof Schönborn.

Dunaj 6. marca. Desnica gospod- ske zbornice je danes bivšega ministr- skega predsednika grofa Thuna izvolila soglasno svojim načelnikom.

Dunaj 6. marca. Drugi podpred- sednik poslanske zbornice Lupul je pismeno naznanil predsedniku Fuchsu svojo demisijo na podpredsedniško mesto.

Dunaj 6. marca. Glede prodaje konj, sedel in drugega materiala za angleško vojno bo Körber v jedni pri- hodnjih sej poslanske zbornice odgo- voril, da vlado nič ne briga, če zaseb- niki take stvari prodajajo inozemskim zasebnikom.

Praga 6. marca. Zapovednik 8. voja fcm. Fabimy je izdal rezervatni ukaz, v katerem naroča, naj vojaška oblastva občinam Karlin, Pisek in So- bieslav, ki so sklenile, da ne bodo več sprejemale nemških dopisov, sploh več ne dopisujejo, ampak naj vselej napro- sijo pristojno okrajno glavarstvo za in- tervencijo. Takisto je postopati vselej, ako bi katera druga občina sklenila, da nemških dopisov več ne sprejema.

Praga 6. marca. Glavni urednik „Hlasa Naroda“, dr. Josip Hubaček je včeraj popoldne umrl. Pokojnik je spadal mej najodličnejše češke novi- narje.

Bruselj 6. marca. Transvaalski poslanik dr. Leyds je brzojavil ured- ništvu „New-York-Heralda“, da je pri- pravljajen začeti mirovna pogajanja z Angleško, ako hoče Angleška priznati neodvisnost obeh južnoafriških republik. V nasprotnem slučaju se bo vojna na- daljevala do skrajnosti.

London 6. marca. Angleži posku- šajo na severu od Kimberleya pri Four- teeu-Streamsu priti čez Vaal-reko. Brž- čas pride tam do hude bitke.

Darila.

Podpornemu društvu za slovenske visokošolce na Dunaju so tokom m. februvarja t. l. darovali: Premilostivi gosp. dr. Mihael Napotnik, knez in škof lavantinski (društvo ustanovnik in častni član) kakor vsako leto tudi letno 20 K; sl. hranilno in posojilno društvo v Ptuj, za mesec februvar 120 K, z darili prejšnjih treh mesecev 330 K letos, skupaj 450 K; g. Ivan Murnik, ces. svetnik i. t. d. v Ljubljani 50 K; društvo ustanovnica slavna mestna občina ljubljanska 25 K; gg. na Dunaju: Anton Globočnik, pl. Sorodolski, c. k. vladni svetnik, Alojzij Kremžar, mag. svetnik in Jos. Žužek, c. kr. nadižener po 20 K; sl. posojilnica v Makolah (na Stajerskem) 20 K; g. dr. Vladimir Globočnik pl. Sorodolski, c. kr. sekcijski svetnik v finančnem ministerstvu na Dunaju 12 K; dalje so darovali po 10 kron: gospa Matilda Sebnikar, posestnica na Rakeku; g. dr. Ivan Rudolf, odvetnik v Konjicah; g. dr. Henrik Tuma, dež. poslanec in odbornik v Gorici; g. Jos. Martinak, c. kr. sodni svetnik v Ljubljani; g. dr. Nikolaj Tonkili, odvetnik v Gorici; g. Anton Svetina, c. kr. notar v Pliberku; č. g. Janez Kozinc, župnik v Slivnici pri Mariboru; g. Jakob Zupančič, gimn. suplent v Ljubljani; J. Dralka, c. kr. dvorni svetnik v Ljubljani; Ziga Sežun, c. kr. likvidator na Dunaju; gospa Julija Rudež v št. Jerneju na Dolenjskem; Jos. Smodej, c. kr. notar v Velikih Laščah; dr. Gvidon Srebrne, odvetnik v Brežicah; po šest kron gg.: Karol Dolenc, c. kr. pristav pri najvišjem računskem dvoru na Dunaju; Viljem Schramek, inženjer c. kr. drž. železnice na Dunaju; Ferd. Sajovic, trg. v Kranju; vč. g. dr. Jožef Pajek, kanonik i. t. d. v Mariboru; dr. Ferd. Dominkuš, odvetnik v Mariboru; M. Primožič, c. kr. sodnik v Tolminu; Rajko Perušek, c. kr. prof. v Ljubljani; dr. Jakob Schegula, odvetnik in župan novomeški; dr. Rad. Pipuš, odvetnik v Mariboru; vč. g. dr. Mihael Mogolič, župnik v Stillfriedu (na Niže-Avstrijskem); Dragotin Žagar, dež. blagajnik v Ljubljani; po 5 kron so darovali gospodje: Viktor Rohrmann, trg. v Ljubljani; Ant. Mladič, c. kr. sodni pristav v Postojni; dr. Anton Furlan, c. kr. sodni pristav na Vrhniki; po 4 krope so darovali: gospa Tona Kottmayer, soproga c. kr. nadpravdnika v Laškem trgu; g. dr. Jurij Pučko, c. kr. notar v Krškem; vč. g. Janez Ogriz, župnik v Kapeli na Dravi; g. Mihael Bergant, nadučitelj v št. Vidu pri Vipavi; dr. Juro Hrašovec, odvetnik v Celju; g. Jos. Šuman, c. kr. dež. šolski nadzornik v Ljubljani; Fr. Goli, trg. v Idriji; vč. g. A. Mežnarc, dekan v Kranju; K. Florian, knjigar v Kranju; vč. g. Anton Rančigaj, vikar v Celju; vč. g. Jurij Bezenšek, duh. svetnik in župnik v Čadramu; vč. g. Ivan Kodre, župnik pri sv. Križu; g. Jos. Jeglič, c. kr. davkar v p. v Idriji; po 2 kroni so darovali gg.: L. Fürsager, trgovec v Radovljici; dr. Jan Lenoch, dvorni in sodni odvetnik na Dunaju; Iv. Majdič, trg. v Kranju; gospa Karola Brilej, trgovka na Vrhniki; vč. g. Vilibald Venedig, župnik v Ormožu; Martin Dežela v Idriji; Adolf Krenzberger, trgovec v Kranju; vč. g. Jos. Hočvar, kanonik v Novem mestu. — Vsem blagim darovalkam in darovalcem iskrena hvala. Meseca februvarja prejelo je 39 visokošolcev podpore 345 K 50 v., v tekočem šolskem letu je bilo razdeljenih 1536 K v obrednih in v gotovini. Odbor prosi uljudno za daljne darove, katere je pošiljati g. I. društvo blagajniku dr. Klem. Seschunu, dvornemu in sodnemu odvetniku na Dunaju I. Singerstr. 7.

Dunajska borza

dne 6. marca 1900.

Skupni državni dolg v notah	99	K	30	h
Škopski državni dolg v srebru	99	"	29	"
Avstrijska zlata renta	98	"	30	"
Avstrijska krona renta 4%	99	"	05	"
Ogrska zlata renta 4%	98	"	10	"
Ogrska krona renta 4%	93	"	70	"
Avstro-ogrski bančne delnice	126	"	80	"
Kreditne delnice	235	"	15	"
London vista	242	"	50	"
Nemški drž. bankovci za 100 mark	118	"	40	"
20 mark	23	"	66	"
20 frankov	19	"	30	"
Italijanski bankovci	89	"	90	"
C. kr. cekini	11	"	38	"

„NEW-YORK“

družba za zavarovanje življenja.

Najstarejša mednarodna življensko-zavarovalna družba sveta.

Ustanovljena l. 1845. — V Avstriji od l. 1876.

V l. 1899 je bilo izdanih pri družbi: **99.357 novih polic** za zavarovano glavnico: **998 milijonov kron** ki so po vplačanih dotičnih premijah postale pravomočne. (1874—4)

Avstrijske police „New-York“-a so od trenutka izvršitve proste vsake omejitve glede poklica opravila, potovanja, življenjskih navad in dvovoja; že po enem letu so nepobitne in v vseh slučajih samouboja v polnem zavarovalnem znesku izplačljive.

Glavno ravnateljstvo za Avstrijo: Dunaj, I., Graben 8 (v družbeni palači).

Ges. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1899. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 5 m. po oči osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. zjutraj osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, čez Amstetten na Dunaj. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih v Linc. — Ob 11. uri 50 m. dopoludne osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoludne osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregeca, Curih, Genevo, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzenj, Marijine vane, Heb, Franzove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. — **Proga iz Novo mesto in v Kočevje.** Osobni vlaki: Ob 6. uri 54 m. zjutraj, ob 1. uri 5 m. popoludne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža.** Ob 5. uri 46 m. zjutraj osobni vlak z Dunaja via Amstetten, Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzinja, Budejevic, Solnograda, Lince, Steyra, Aussee, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. — Ob 11. uri 17 m. dopoludne osobni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzinja, Budejevic, Solnograda, Lince, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregeca, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Lince, št. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoludne osobni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer osobni vlak z Dunaja, Solnograda, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih iz Lince. — **Proga iz Novoga mesta in Kočevja.** Osobni vlaki: Ob 8. uri in 21 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m. popoludne in ob 8. uri 48 m. zvečer. — **Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik.** Ob 7. uri 23 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoludne, ob 6. uri 10 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika.** Ob 6. uri 56 m. zjutraj, ob 11. uri 8 m. dopoludne, ob 6. uri 10 m. zvečer. (4)

„Izgubljeni Bog!“

je izšel

in se dobiva v „Narodni Tiskarni“ v Ljubljani komad po 20 vinarjev, po pošti 3 vinarje več.

Št. 8192. (465—1)

Ustanova za vojaške sirote.

Pri mestnem magistratu ljubljanskem podeliti je za tekoče leto Josip Sühnl-ovo ustanovo za vojaške sirote v znesku 75 K 60 h.

Prošnje za to ustanovo, do katere imajo pravico uboge sirote vojaškega rodu, naj bodo zakonske ali pa nezakonske, vložiti je

do 15. t. m. pri podpisnem magistratu. Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane 6. dan marca 1900.

Vabilo

občnemu zboru posojilnice v Cerknici

registrovane zadruge z neomejenim poročtvom ki bo

dne 8. sušca ob 3. uri popoldne v posojilničnem prostoru.

Dnevni red:

1. Poročilo načelnštva in nadzorstva o letnem računu. (459)
2. Volitev načelstva. (459)
3. Nasveti. Ravnateljstvo.

Samo gospodje

dobé: 2 zbirki z 120 komadi jako interesantnih, momentnih fotografij in senzacionalno novosegno zbirko prekomorskih kuriozitet, obsegajočo 16 barvanih podob, v obliki vizitk. Te 3 zbirke veljajo, ako se denar naprej pošlje, le 1 glđ. (tudi v poštnih znamkah). Pri povzetju 30 kr. več. Pošilja franko in diskretno J. Kann, Dunaj, II., Jaegerstrasse 26. (457—1)

Prostovoljna prodaja

različnega kmetijskega orodja, vinskih sodov, hrastovih kadí, različnih vozov, mnogo žlahtne mrve in mnogo drugih rečij

bode (463—1)

v nedeljo, dne 11. marca t. l. in naslednje dneve ob 3. uri popoludne v Borovnici v hiši ranjcega g. Lorenca Verbiča.

Damam

katere uvažujejo čisto, nežno polt, se prav posebno priporoča

Iekarnarja Piccoli-ja

Glycerin-Creme.

1 flacon 30 kr. (2322—10)

Vnanja naročila proti povzetju.

Edikt

C. kr. okrožno sodišče v Novem mestu je čez vse, kjerkoli se nahajajo premično, potem čez nepremično, v deželah, kjer velja konkurzni red z dne 25. decembra 1868, se nahajajoče premoženje neprotokolovane trgovke g. Julije Murgelj v Novem mestu odprlo konkurs, ter imenovalo konkursnim komisarjem c. kr. dež. sod. svetnika, g. Iv. Škerlija z uradnim sedežem v Novem mestu in za začasnega upravitelja mase g. dr. Vladimírja Žitka, odvetnika v Novem mestu.

Upniki se pozivljajo, da pri roku, ki je določen na 12. marca 1900. dopoludne točno ob 11. uri, na uradnem sedežu konkursnega komisarja stavijo svoje predloge glede potrjenja za zdaj nastavljenega ali o imenovanju drugega masnega upravitelja in namestnika, ter volijo odsek upnikov, ko so se izkazali za dokazili za svoje terjatve. Ob enem se pozivljajo vsi oni, ki hote staviti do skupne konkursne mase kako zahtevo kot konkursni upniki, da oznanijo svoje terjatve, tudi če bi o njih bila začeta kaka pravna obravnava

do 7. aprila 1900. leta

pri tem sodišči, po predpisih konkursnega reda, da se izognejo v istem zapretenih pravnih nasledkov ter jih dne 28. aprila 1900. dopoludne točno ob 9. uri pred c. kr. konkursnim komisarjem pri določenem likvidacijskem dnevu zglasijo za likvidacijo in določitev povrstnega reda.

Pri splošnem likvidacijskem dnevu prisotni zglaseni upniki imajo pravico, po prosti volitvi na mesto masnega upravitelja, njegovega namestnika in članov odbora upnikov, ki so dotedaj poslovali, postaviti druge osebe svojega zaupanja končno veljavno.

Daljšje objave tekom konkursne obravnave pa se bodo zglasile v uradnem listu „Laibacher Zeitung“.

C. kr. okrožno sodišče v Novem mestu oddelek III., dne 28. februvarja 1900.

Mlad mož

z lepo pisavo, inteligentem, zmožen slovensčine, hrvaščine in nemščine, želi sprejeti kako službo kot privatni ali pisarniški sluga. — Ponudbe do 15. t. m. na upravnistvo „Slov. Naroda“ pod K. B. (458—1)

Stanovanje

obstoječe iz dveh sob, kuhinje, drvarnice in podstrešja se odda.

Natančneje pove iz prijaznosti upravnistvo „Slovenskega Naroda“. (450—2)

Gostilno „Triglav“

v Lescah (460—1)

dá takoj na račun

Adolf Hauptman v Ljubljani.

V najem.

Velik vrt v mestu, travniki s sadnim drevjem, stanovanje i. t. d. odda se takoj kavcije zmožnemu vrtnarju. — Vpraša naj se pri Th. Novotny, Dunajska cesta št. 7 v Ljubljani. (462—1)

Lepo belo apno

sveže žgano, se dobiva po celih vagonih in v manjših porcijah pri

L. Mašek & Co.

žgalnica apna in premogokop Zabukovce (Buchberg), pošta Pletrovce (Pletrovitsch) pri Celju. (143—15)

Lepa mesečna soba in kabinet

z lepim razgledom na Sv. Jakoba trg in s posebnim vhodom, meblavana ali nemeblavana, se takoj po nizki ceni odda v Rožnih ulicah št. 15.

Vpraša naj se pri lastniku hiše Karolu Lenče-tu v Lavri pri Ljubljani ali pri gospodu Vismajer-ju, gostilničarju „pri Lozarju“. (438—3)

V imenovani gostilni se tudi točijo najboljša naravna kranjska, štajerska in hrvaška vina v lokalu in čez ulico ter se posebno priporočajo.

Vdovec, katolik

50 let star, boljšega stanu, z letnim dohodkom 2400—3000 kron, želi se — radi ženitve — seznaniti z deklico ali vdovo, ne pod 35 let staro, ki naj bi bila bolje vzgojena ter imela smisel za malo gospodinjstvo.

Prijazne, le resne in poštene ponudbe s sliko prosi se vposlati upravnistvu „Slov. Naroda“ pod „bodočnost“. Zloraba izključena! Molčljivost častna stvar! (461—1)

Edikt

C. kr. okrožno sodišče v Novem mestu je čez vse, kjerkoli se nahajajo premično, potem čez nepremično, v deželah, kjer velja konkurzni red z dne 25. decembra 1868, se nahajajoče premoženje neprotokolovane trgovke g. Julije Murgelj v Novem mestu odprlo konkurs, ter imenovalo konkursnim komisarjem c. kr. dež. sod. svetnika, g. Iv. Škerlija z uradnim sedežem v Novem mestu in za začasnega upravitelja mase g. dr. Vladimírja Žitka, odvetnika v Novem mestu.

Upniki se pozivljajo, da pri roku, ki je določen na 12. marca 1900. dopoludne točno ob 11. uri, na uradnem sedežu konkursnega komisarja stavijo svoje predloge glede potrjenja za zdaj nastavljenega ali o imenovanju drugega masnega upravitelja in namestnika, ter volijo odsek upnikov, ko so se izkazali za dokazili za svoje terjatve. Ob enem se pozivljajo vsi oni, ki hote staviti do skupne konkursne mase kako zahtevo kot konkursni upniki, da oznanijo svoje terjatve, tudi če bi o njih bila začeta kaka pravna obravnava

do 7. aprila 1900. leta

Condurango Malaga vino.

(Želodec krepčujoče vino.)

Sunja, 23. septembra 1898.

Blag. gos. M. Leustek, lekarnar v Ljubljani.

Rad priznavam, da je Vaše Condurango Malaga vino pristno. Deluje posebno dobro pri žledolčni boji, krepi telo, lajša in vzbuja slast do jedij. (9—10)

Dr. J. Folnegovič, obč. zdravnik.

Umrlí so v Ljubljani:

Dne 2. marca: Josip Derč, posestnik, 80 let. Radeckega cesta št. 14, pretresenje možgan. — Ana Verhunc, ključavničarjeva žena, 29 let. Dolenjska cesta št. 8, jetika.

Dne 3. marca: Stefanija Pogačnik, posestnikova hči, 1 1/2 mes., Frančiškanske ulice št. 6, vnetje sopi.

Dne 4. marca: Karol Japelj, mizarjev sin, 3 mes., Rožne ulice št. 8, vnetje možganske opne.

V otroških bolnicah:

Dne 3. marca: Ivan Keržmanc, mizarjev sin, 7 mes., jetika.

V deželni bolnici:

Dne 1. marca: Marjana Čertanc, kajzarjeva hči, 22 let, vnetje trebušne mre.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m. Srednji zračni tlak 786,0 mm.

Marčij	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
5.	9. zvečer	734,5	- 2,4	brezvetr.	oblačno	0,0 mm
6.	7. zjutraj	736,6	- 6,0	sl. sever	oblačno	0,0 mm
7.	2. popol.	737,0	+ 2,1	sl. jug	pol.oblač.	0,0 mm

Srednja večerajšnja temperatura -2,8°, normale: 1,9°.

Moderce

najnovije fačone, najboljši izdelek

Alójzij Persché

Pred škofijo št. 22, poleg mestne hiše.

Blaž Jesenko

Ljubljana, Stari trg št. 11.

Zaloga vsakovrstnih klobukov in čepic perila, kravat itd.

po najnižjih cenah.

Ivan Jax

Ljubljana, Dunajska cesta 13.

Tovarniška zaloga šivalnih strojev in velocipedov.

Najnižje cene.

Čerklj. zastoj in franko.